

LIIVI VERBISUFIKS -n + i-

Tänapäeva liivi keeles on 7 algupärast verbisufiksit, mis on produktiivsusest erinevad. Neist kuut on lähemalt käsitletud seni ilmunud artiklites.¹ Suure rühma moodustavad verbid, milles leidub peamiselt kausatiivsust väljendav liide -tt ~ -t. Järgnevas esitatakse aineklikku ja analüüsitakse selliseid verbe, milles sufiks -t liitub n-konsonandile.

akant 'emmata, kaisutada'.

Akant pr. akantob umarmen (LDW, 3).

Verb akant leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on tuletatud läänemeresoomelise tüvega sõnast akko 'haarata, kinni hakata'.

alantä 'alandada'.

Aländ, alänt, pr. aländo, aläntob herabsetzen, tadeln, erniedrigen, demüthigen (LDW, 3); Sie perahft kis ih/ch ehnt/ichta alahntob nei neku se laps (MEL, 43) 'See pärast, kes iseennast alandab nagu see laps'; Alantigid siz ni äntata Jumal vegiz käd ala (PK, 19) 'Alandage siis ennast Jumala vägeva käe alla'; Ta alantiz äntata (Livli, 3, 1934) 'Ta alandas ennast'; tämä aläntiz äntata / ku tämä um piski

¹ E. V ä ä r i, Frekventatiivse ning retsiprookse liitega verbid ja algupäraste liidetega adverbid liivi keeles. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 323. Tõid eesti filoloogia alalt, IV, Tartu 1974, lk. 35-105; Liivi verbisufiks -b- ja -g-. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 344. Fenno-ugristica, Труды по финно-угроведению, I, 1975, lk. 371-378; Liivi verbisufiks -iks-. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 382, Fenno-ugristica, Труды по финно-угроведению, 2, Tartu 1976, lk. 67-89; Liivi verbisufiks -nd- ja -z-. - Труды по финно-угроведению, 6, Tartu 1980, lk. 30-31.

(Kl) 'Ta alandas ennast, sest ta on väike'.

Verb alāntā (vrd. sm alಂತာ, e alandada) leidub varasemas kirikukirjanduses, kust levis kõnekeelde. Võib oletada, et alānd väljendab rohkem enesekohast, alāntā aga teostatavat tegevust. Mõlemad verbid on tarvituselt kadunud ning erinevused kontekstidest ei selgu. Tüvi alg- on soomeugrilist päritolu.

alint 'haljendada'.

Alint pr. alintub (lvSal) grünen (LDW, 3).

Verb alint leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on tuletatud balti laensõnast ālijaz 'haljas'.

apāntā 'hapendada'.

Apānt pr. apāntob sauer machen, einsäuern (LDW, 4); sēnda sōb lemdiksiss un pottiss apānttāt (LW, 12) 'Piim hapendatakse puunõudes ja pottides'; apāntab -hapoittaa (KA); sellist azād sōbōd apāntāt (Kl) 'Sellised asjad hapendatakse'.

Verb apāntā (vrd. sm. hapantaa) on tuletatud soomeugrilise tüvega sõnast apān 'hapu'. Translatiivsust märgib samatüveline verb apāndā (FU, 6, 147).

idāntā 'idandada'.

magdēt sōbōd idānttāt (LW, 65) 'Linnased idandatakse'; idāntābōd magdidi / tēbōd v^glītē tegiz (Kl) 'Idandatakse linnaseid, tehakse ka õlut'; magdidi idāntāš / vīla un jarā idān (Va) 'Linnaseid idandatakse; vili on idanenud'.

Verb idāntā (vrd. sm idāntyä) on tuletatud kaugemalisse sugulaskeelisse ulatuvast tüvest, mis leidub ka liivi substantiivis idgāz 'idu'.

ilāntā 'ülhistada; ülendada'.

Ilānt pr. ilāntob (auch ilānd) erhöhen, aufrichten (LDW, 125); ilānttā (ülānttā) (LW, 70) 'Ülistada, ülendada'; ilāntab (KA) 'Ülistab'; Ilāntōt ne leb Jumal jōva kād (Livli, 5, 1936) 'Ülendatud Jumala parema käe läbi'; tāmā tānda

iläntšä (Kl) 'Ta teda ülendab'; tšända alavintšä / iläntšä / iläntšän (Va) 'Ta teda kiidab, ülistab, ülendab'.

Verb iläntšä (vrd. e. ülendada, sm ylentää, krjL ülendä) on tuletatud genuinsest tüvest üle-.

inüš 'uinutada'.

Int pr. intq̄b (oder unt pr. untq̄b) maggom einschläfern (LDW, 21); inüš (LW, 74) 'Teatud olukorda viia'; ne innöbšd maggom / siz inüšbšd (Kl) 'Panevad magama, siis unustavad'.

Verb inüš (vrd. e. uinutada, sm uinuttaa) on tuletatud algupärase tüvega verbist innä 'uinuda'. Liite -t- ess olev n kuulub tüvesse.

istäntšä 'istuma panna; istutada'.

Istānt pr. istāntq̄b, iständ pr. iständq̄b setzen, einpflanzen (LDW, 23); istānt kilaliz, lōda jūrš (LW, 77) 'Pane külaline laua juurde istuma'; ku tulde tübbš siliš / siz ne istāntšbšd (Kl) 'Kui tullakse tuppa sisse, siis panakse nad istuma'; nūo-istāntšbšd lōda jūr (Mn) 'Panevad istuma laua juurde'.

Verb istāntšä (vrd. sm istaantua) on tuletatud soomeugrilise tüvega verbist istä 'istuda'. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on ka t-liiteline istat.

jaräntšä 'uuesti ära võtta'.

Jerānt pr. jarāntq̄b wieder wegnehmen (LDW, 26).

Verb jaräntšä leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on tuletatud soomeugrilise tüvega sõnast jarä 'ära' (<"erä").

kazāntšä 'Ules kasvatada'.

Kazānt pr. kazāntq̄b erziehen (LDW, 33); Kazāntab (läpši) erziehen (KA); un mis ma wöib teedö med lihwö rand keel ilšokasantömöks (F 175, M 6:1) 'Ja mis ma võin teha meie liivi ranna keele kasvatamiseks'; lapšt kazāntšä / un va¹škist un doh ploga / un püdi (Mn) 'Last kasvatatakse ja vasikat ja vooa ja puuld'.

Verb kazāntšä esineb peamiselt kirjalikes allikais. Kõ-

nekeeles on levinum kazãttõ. Aluseks on soome-ugrilise tüvega verb kazã 'kasvada'. Muutus sv > zz:z on liivi keeles reeglipärane.

kãstãnti 'kasta'.

Kastãnt pr. kastãntõb (lvSal kastandub) spritzen, bespritzen (LDW, 32).

Verb kãstãnt leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on tuletatud läänemeresoomelise tüvega põhiverbist keetõ 'kasta'.

kõidãntõ 'sukka panna'.

kõidãntõ (LW, 118) 'Sukka panna'; kõidãntõB / kõidãntõD (KL) um sie / miõ panõb lãnga pãlõ / siz ne kõidãntõbõD (KL) 'Pannakse sukka, suga on see, kuhu pannakse lõng pesle, siis pannakse sukka'.

Verb kõidãntõ on tuletatud laensõnast kõidaz 'suga'. A. Ahlqvisti arvamus järgi on tegemist germaani laenuga.² Usutavam on V. Thomseni etümoloogia, mille järgi kõidaz on pärit balti keeltest.³

kõstãnti 'kustutada'.

Kustãnt pr. kustãntõb (kistãnt pr. kistãntõb, lvSal kistãnd pr. kistãndub) löschen, auslöschen (LDW, 50); võlgõ kõstãntõ (LW, 130) 'Võlga kustutada'; Kistãntõb, kustãntõb = sammutaa (KA), un kistãntõnad sie tul jerã (NLK, 343) 'Ja kustutanud tule ära'; ta kõtãb õb kustãntõb tulkõks jara (EMÜ, 8) 'Ta põletab igavese tulega ära'; un sie tũrijiz dakt ta jera õb kistãnt (EMW, 42) 'Ja tuhast tahti ta ära ei kustuta'; un-fãhktõ eitõd õb kũstãntõ tultõ (MEL, 44) 'Ja saaksite heidetud igavesse tulle'; Siz um rõõskã semdaks kistãntõmast (LF, kat) 'Siis tuleb rõõsa piimaga kustutada'; Un nei n(e)at ka nuokistãntõnd sie kõrãnd (LF, IV) 'Ja nii on nad kustutanud ka talu'; Kõrli alliz ildin ezmizõ krũgõ, laz kystãntõg tũ-

² A. A h l q v i s t , Die Kulturwörter der westfinnischen sprachen, Helsingfors 1875, lk. 87.

³ V. T h o m s e n , Beröringer mellen de finske og de baltiske (litauisk-lettiske) Sprog, København 1890, lk. 218.

da eñtš kurksõ (Līvli, 7, 1932) 'Kaarel jooksis kohe esimese kõrtsi, et kustutada tuld oma kurgus'; ku metsä palāB / siz mēg amād lām kištāntōm (Kl) 'Kui mets põleb, siis me läheme kõik kustutama'; tūlda ka kištāntāb jarāndōz (Va) 'Tuld ka kustutatakse'; kištāntāb tul jarā (Mn) 'Kustutatakse tuli ära'; ku tūlda lāp kištāntōm (Kr) 'Kui tuld minnakse kustutama'; um kištāntimist / as tul palāB (Ii) 'Tuleb kustutada, kui tuli põleb'.

Verb kištāntā on tuletatud läänemeresoomelise tüvega verbist kiātā 'kustuda'. Sugulaskeeltes on verbid ta-liiteli-sed (vrd. e kustutada, eL kistuūtaDa, vđj kusuttaG).

k^oštāntā 'parandada, paraneda'.

Kostānt pr. kostāntōb od. kuostānt heilen (act.), curiren (LDW, 42); um kostāntōb amād sin vigād (LG, 405) 'Ja parandab kõik sinu vead'; k^oštānttiji āina (LW, 174) 'Ravimtaim'; um kuostāntis ama suglimizi tōbidi (EMÖ, 32) 'Ja parandas kõikisuguseid tōbesid'; Tulgō kuostāntōm siz Sin alastōm (LVL, 28) 'Tulge parandama siis sinu alastust'; Mis vanad rouvz kuostāntist ja arštist sipōlōks (Līvli, 4, 1934) 'Mida vanad inimesed parandasid ja arstisid sibulaga'; laz ni tēiz puustōg ja kuostāntōg (F 175, M 3:10) 'Puhastagu ja parandagu nii jälle'; keiž um katki / sis k^oštāntāB (Kl) 'Kui käsi on katki, siis paraneb'; ku um katki miņgi s^orm / sis k^oštāntāB (Va) 'Kui on katki mõni sõrm, siis paraneb'; vei-daB / las k^oštāntāG (Kr) 'Võitakse, et paraneks'; k^oštāntāB / ne ka katki um (Mn) 'Parandab, kui on katki'.

Verb k^oštāntā on tuletatud läänemeresoomelise tüvega sõnast k^oštā 'kostuda'. Varasem tüvi on koste-.

lūdotāntō 'lohutada'.

Aga jūdist volt pāgin tund Marta ja Maria jūr nēdi luotāntōm vel pierast (UT, 206) 'Paljud juudid olid tulnud Marta ja Maria juurde neid lohutama venna pärast.'

Verb lūdotāntō on kirikukirjanduse laen soomekeelsest sõnast lohduttaa. Kasutusele pole laensõna tulnud.

lõuants 'lõuematada'.

lõuants võlksid min kakkast iära-lõuantand (F 175, N 7:2) 'Muidu oleksid minu kanakesed ära lõuematanud'.

Verb lõuants leidub juhusliku tuletisena ühe liivlase kirjas. Tegemist on kõrvalekalduisega üldkasutatavast verbist lõuants. Tüvi on genuinne.

märgant 'mädandada'.

Märgant pr. märgantob faulen machen (LDW, 69); vī-nš märgantšb, ains (LW, 240) 'Viim mädandab heina'; Ab-vul-jari märgantš (Pz) 'Ei tohi ära mädandada'.

Verb märgantš on kausatiiv samatüvelisest frekventatiivist märgantš (FU, 6, 149). Tüvi on balti päritolu.

nälkant 'näiljutada'.

nälkantob = kiusaa näililä (KA).

Verb nälkantš leidub E. H. Setälä kirjapanekuis. Vaadeldav kausatiiv ja frekventatiiv nälkant (FU, 6, 149) on passiivsed läänemeresoomelise tüvega verbid.

paikant 'kohta kätte näidata'.

Paikant pr. paikantob eine Stelle anweisen (LDW, 75).

Verb paikant on tuletatud läänemeresoomelisest sõnast paikka 'koht, paik'. Verb pole tarvitusel.

parantš 'parandada'.

Parant pr. parantob, parint pr. parintob verbessern; heilen, curiren; erquicken (LDW, 77); sie kera um parantš-šast (LW, 275) 'See kiri tuleb parandada'; un ist uotš siegid peräst ehtšta parantond (EMÜ, 39) 'Ja ei olnud ennast sellegipärast parandanud'; Parantigid miöldš, sie-niarast ku touvod vald un ležgöl jürö tund (UT, 6) 'Parandage meelt, sest et taeva vägi on lähedale tulnud'; parant ehtš miöldš / aigš ta tieš s'edä / mis šp_kelš (Kl) 'Paranda oma meelt, ärgu ta tehku seda, mis ei kõlba'; taks nei parantš ehtšta (Pz) 'Tahaks nii parandada ennast'.

Verb parantš (vrd. e parandada, sm parantaa) on tuletatud soome-ugrilist päritolu tüvest para-.

paakantõ 'roojata, pasandada'.

Paskant pr. paskantõ beschmutzen (LDW, 47); paakantõ (LW, 276) 'Roojata, pasandada'; paskantõ tükis pükad jera (KA) 'Pasandab kõik kohad ära'; tämä paakantõB (KL) 'Ta pasandab'.

Verb paakantõ on tuletuslikult kausatiiv, kuid on kaotanud vastava varjundi ning muutunud samatähenduslikuks sõnaga paakandõ (FU, 6, 150). Tuletamisel on lähtunud soome-ugrilise tüvega sõnast paakõ 'pask'.

piiskintõ 'vähendada'.

Piiskint pr. piiskintõ vermindern (LDW, 83); tämä veis s¹e asä sur volda / meG tända piiskintõm (KL) 'Asi võib suur olla, ma seda vähendame'.

Verb piiskintõ (v d. e. pisendada) ei kuulu keeletarvitusse, kuigi adjektiivivi piiski 'pisike' põhjal võidakse sõnale anda ligikaudne tähendus. Liitehäälikulis ilmneb lätipärane palatalisatsioon. Tüvi *piis- on genuinne.

pitkantõ 'pikendada'.

Ja pitkantiz siedo rökkõ puolstyödõ säpi (UT, 277) 'Ja pikendas kõnet poole õõni'; pitkantist / v¹edist noi ni kälD (KL) 'Pikendasid, vedasid nii pikalt'.

Verb pitkantõ on laen eestikeelsest pikendada, mida on häälikuliselt kirjakeeles kohandatud. Sõna pole aktiivses keeletarvituses.

puontõ ~ puottõ 'puhuda, õhutada'.

puontõ, puottõ, puotsõ (LW, 317) 'Õhutada, puhuda'; Luoiik kyla karendõd saitõ ka raziñ yd jõugõks jara puontõ (Lõvli, 10, 1932) 'Luoiiki küla talud aeti tasahilju liivaga tasa'; puontõB / tõvas puõõB / jõugõ puontõB (Va) 'Puhub, tuul puhub, liiv puhub'; tul nuopuontõn jõugõks ta-zisõks (LT, 20) 'Tuul ajanud liivaga tasaseks'.

Verb puontõ ~ puottõ on tuletatud soome-ugrilisest tüvest puh-.

puskantõ 'ilustada, kaunistada'.

Puskant pr. puskantõ kränzen, bekränzen, schmu-

cken, zieren (LDW, 88); Sa puskantõd seda aigast enč juvā-
moks (LG, 402) 'Sa kaunistad seda aastat enda heaks'; kõz-
nikkāt, puskantõbõd, ibiži (LW, 319) 'Pulmalised kaunista-
vad hobuseid'; Nodalõks enčsta puskantõb (LVL, 38-39) 'Nõ-
gesega ennast ehib'; se neiki puskantub pa-rāz (VL, 254) 'See
tütarlaps ehib ennast natuke' ja tult puskantom mād määdlõ-
tõb pävvo (F 175, M 3:10) 'Ja tulid kaunistama meie mäles-
tuspäeva'; puskantõbõd / tiep, knasõks (Kl) 'Kaunistavad, teeb
ilusaks'; puskantiz, ibiz un nei (Mn) 'Kaunistas hobuse ja
nii'.

Verb puskantõ on tuletatud läti laensõnast pusk 'lill,
kimp'. Läti keeles on küll verb puskuot schmücken (LVV, III,
438), mis siiski pole liivi verbi kujunemist mõjustanud.

pāgintõ 'paljundada'

Pāgint pr. pāgintõb vermehren (LDW, 78); pāginti / t
ne kubbõ (MEL, 56) 'Kogusid need kokku'.

Verb pāgintõ leidub verasemais allikais. Tuletamisel on
lähtunud sõnast pāgin 'palju', mille tüveks peetakse soome-
ugrilise tüvega substantiivi pē 'pea'.

sentõ 'sõnada, sõnatada'.

sentõ, ap-sentõ (LW, 361) 'Sõnada, sõnatada';
ap, sentõ ristij (Va) 'Sõnatud inimene'.

Verb sentõ (vrd. e. sõnatada, sm sanata, vps sanata,
vdj senata) on tuletatud läänemeresoomelisest tüvest se-
na-.

sintõ 'sünnitada'.

Sunt pr. syntõb (lvSal šunt pr. šuntub) gebären
(LDW, 108); sintõ (süntõ) (LW, 366) 'Sünnitada'; ta um
sintõn (Kl) 'Ta on sünnitanud'.

Verb sintõ (vrd. e. sünnitada, sm synnyttää, krJL sün-
düü) on tuletatud läänemeresoome tüvest süntü-.

sitāntõ 'situtada'.

Sitānt pr. sitāntõb (lvSal šitānd pr. šitāndub) dün-
gen; abhalten (LDW, 100); leõstā um sitāntõmist (LW, 368)

'Last tuleb situtada'; sitütab dungen, asettas lapsi situtamaan (KA); sitütüb lastä (Kl) 'Situtab last'.

Verb sitütäs (vrd. sm sittaantua) on tuletatud soome-ugrilise päritoluga sõnast sitä 'eitt'.

tasand 'tasandada, siluda; lepitada'.

Tasant pr. tasantob, tasand pr. tasandob ausgleichen, gut machen, sühnen, vergüten, ersetzen, vergelten (LW, 111); las tulgo tagis jumäloks jera tasantõn (Lg, 461) 'Tulgu jälle jumalaga lepitama'; rääki um tasantõnäst (LW, 410) 'Teed tuleb tasandada'; tasantab (KA) 'Tasandab'; ja tasantis nõi armõ pidõ rõkandõs (UT, 245) 'Ja lepitab neid armust rääkides'; ja leb TÄ ma pälab ka Heimoklub isandidi minda nõt iista tasantõ (F 175, M 3:10) 'Ja teie kaudu palun ma ka hõimuklubi härrasid mind nendega lepitada'; tämä tasantis äie ää tasäks (Kl) 'Ta tasandas selle asja siledaks'; nõo-tasantõn tã nai itlimiskä (Va) 'Tasandame ta nii ühetaoliseks'; ku kaks riidõbõD / sia kõõmsä tazantõB (Sr) 'Kui kaks riidlevad, siis kolmas lepitab'.

Verb tasantäs (vrd. e tasandada, sm tasantaa) on tuletatud läänemeresoomelisest adjektiivist tasä 'tasa'.

tijänt 'tühjendada'.

Tujänt pr. tujäntob, tujänt pr. tujäntob leeren, ausleeren (LW, 120); um tijäks tijäntõnäst (LW, 420) 'Tuleb tühjaks teha'; tijäntab (KA) 'Tühjendab'; tijäntõbõD / tiebõT. tijäks (Kl) 'Tühjendavad, teevad tühjaks'; tijäntõB / mingi ää võgiks sizäl / vätõb ulzõ (Sr) 'Tühjendab, mingi asi oleks sees, võtab välja'.

Verb tijäntäs (vrd. e. tühjendada, sm tyhjentää, krjL tühjendan) on tuletatud balti laensõnast tijä 'tühi'.

tähniä 'tähendada'.

tähniä (LW, 447) 'Tähendada'; Ku ta siestõ sugstõ voi, täntiz ka se, ku tämmõn voi mõk (LF, IV) 'Et ta sellest soost oli, tähendas ka see, et tal oli mõök'; ne täntist / ku tämmõn seili mõk um (Kl) 'Nad tähendasid, et tal on selline mõök'.

Verb tähti (vrd. e. tähendada, sm tähdentää) on tuletatud gemiinsest tüvest tähti.

uputata 'uputada'.

Upant pr. upantob ertränken (LDW, 123) upantab (KA) 'Uputab'; upantata (LW, 457) 'Uputada'; u-^uupantata tä-nda jä-ränäs (LW, 52-53) 'Uputada teda ära'; lää-kaä-p^ooigi upantata (Va) 'Läheb kassipoegi uputama'; upantata vanad kassid järe (Kl) 'Uputavad vanad kassid ära'.

Verb uputata kuulub idamurrakusse, olles samaast algupärasest tüvest verbidega upanda (FU, 6, 152-153) ja uputata.

vabandada 'vabandada'.

Aga ne järgist amad jätuoiz tagan äntsta vabantö (UT, 149) 'Aga nad hakkasid kõik üksteise järel ennast vabandama'; ijrist äntsta vabantö / ku mit. üks äb. do sili (Kl) 'Hakkasid ennast vabandama, et mitte keegi ei ole süüdi'.

Verb vabandata on tuletatud eesti sõnast vabandada ning on levinud eesti keelt oskavate liivlaste hulgas. Laiemalt sõna pole tarvitusel.

vaikseks teha 'vaikseks teha'.

Vagant pr. vagantob stillen (LDW, 127); liivokiel kilidi äb uot võinõd vagantõ iiz äjgast sadad Elumiernaigas (RA, II, 38) 'Liivi külasid ei ole suutnud vaikseks teha aastasajad Merevaigurannas'; ku sⁱe ke^l um vägä sūr / siz^{ne} vagantata tända (Kl) 'Kui kolin on väga suur, siis tehakse ta vaiksemaks'.

Verb vagantata on tuletatud läänemeresoomelise tüvega sõnast vaga 'vaga, vaikne'.

vanutada 'vanutada'.

Vant pr. vantob walken (LDW, 129); vantata (LW, 470) 'Vanutada'; vantata vanad villast (Kl) 'Vanutatakse villast riiet'; villast õrand vantata (Va) 'Villast riiet vanutatakse'.

Verb vanutada (vrd. e. vanutada, sm vanuttaa) on tuletatud algupärasest tüvest vanu-.

venitada 'venitada'.

Vent pr. ventõb (lvšal vant pr. vantub) strecken, recken (LDW, 132); vienttägät, kättä (LW, 497) 'Venitage kätt'; Iks nei kätis, ku ta nei Irilii vientõ un entlõ 'Üks naine ütles, et ta hakkavat nii venitama ja haigutama'; ira ni kñolimi vientis entš luiniest suorõd tñm iang taagan (Lävi, 3, 1934) 'Igavene surm venitab oma luised sõrmed tema hinge järele'; me un irä v entät (KL) 'Kõht on ära venitatud'.

Verb vientis (vrd. e venitada, sa venuttää) on tuletatud algupärasest tüvest venü-.

mñhitä 'mñhitada'.

Vant pr. vñntõb windeln (LDW, 30); pä-ppšn a-mät, sñc-rññd, vñssõ vñ-nñttät (LT, 14) 'Papil on kõik sõrmed kinni mñhitud'.

Verb vñntät (vrd. e vññnutada, sa vññntää) on tuletatud algupärasest tüvest vññ-. Sõna pole praegu keeletarvitusas.

ürganit 'alustada'.

ürganitab (KA) 'Alustab'.

Verb ürganit leidub E. N. Setälä kirjapanekuis. Tüvi on genuinne (vrd. e ürg, ürgama, sa yrki : yrän).

Liivi keelest on registreeritud 39 verbi, milles t-sufiks liitub n-konsonandile. Keeletarvitusse kuulub 25, passiiivseks on muutunud 14 verbi. Sjögrani-Wiedemanni sõnaramatus on esitatud 28 vaadeldavat verbi.

Tuletamisel on 31 juhul aluseks genuinne tüvi, laen 8 juhul. Balti tüved on verbides alint, kaidantš, mürgantš, tiidantš, eesti laenud on piikantš, vabantš, soome laen lõotantš ja läti päritolu puikantš.

Enamik verbe on kausatiivse tähendusega, üksikjuhtudel aga ilmneb kas frekventatiivsus või refleksiivsus. Enamikul juhtudel on liitunud sufiks -nt- (> -nd-) ja -ita-. Mitmel juhtudel on liivi keeles kõrvuti translatiivid ja kausatiivid, näit. aländs ja alantš, anänds ja anantš, kiständ ja kistantš, mürgandš ja mürgantš, nälganđ ja nälgantš, naränd ja parantš, naikändš ja paikantš, unändš ja unantš. Sõ-

nades intš. puantš. agantš. sintš. täntš. vaantš. viantš. vän-
šš leidub üksnes kausatiivne sufiks -t-, mis on liitunud tä-
 vesse kuuluvale n-konsonandile (näit. *sündüštš- > sintš.
*venüštš- > viantš.).

52830-sõnalises kaasaegse liivi keele tekstides leidub
 vaid 4 n-liitelist sõna, mis reastuvad tarvitamissageduselt
 järgmiselt: täntš (4), upantš (3), puškantš (2) ja akantš
 (1).

L ü h e n d i d

EW = Das Evangelium Matthäi in den westlichen Dialect
 des Livischen übersetzt von dem Livven J. P r i n z und des-
 sen Söhnen P. P r i n z und J. P. P r i n z, London 1863;
EW = Das Evangelium Matthäi in den östlichen Dialect des Liv-
 ischen zum ersten Male übersetzt von dem Livven N. P o l l -
 m a n n, London 1863; P = ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nim.
 Kirjandusmuuseumi fondide liivi materjalideapid (M); PU =
 Penno-ugristica, 6, Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 517,
 Tartu 1980; KA = E. N. Setälä kogutud keeleline ainetik Hel-
 singi arhiivis; LW = F. J. W i e d e m a n n, Joh. Andre-
 as Sjögren's Gesammelte Schriften, II₁₁. St. Petersburg 1861;
LF = ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi ar-
 hiivraamatukogu liivi keele fondid; LF kat = ENSV TA Fr. R.
 Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi rahvalaule osakonnas lei-
 duvad liivi keele materjalid; LG = P. J. W i e d e m a n n,
 Joh. Andreas Sjögren's Gesammelte Schriften II₁. St. Peters-
 burg 1861; Livi = ajaleht "Livi", nr-d 7, 10, 1932; 3, 4,
 1934; 5, 1936; IT = J. M ä g i s t e, Iidivilkialä tekstejä.
 - Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia, 276. Hel-
 sinki 1964; LVL = Livialist valmi loulrantos, Helsinki 1939;
LVV. III = K. M ü l e n b a c h s, Latviesu valodas vard-
 nica, III, Riga 1927-1929; LW = L. K e t t u n e n, Livi-
 sches Wörterbuch mit grammatischer einleitung. - Lexica Soci-
 etatis Penno-Ugricae, V. Helsinki 1938; NEL = Püva Matteus
 Ewangelium lihhi-ohki, Pechterburgs 1880; NK = E. N. S e t ä -
 l ä, Nkytteitš liivin kielestš. - Suomalais-ugrilaisen Seu-
 ran Toimituksia, 106, Helsinki 1958; PK = M. L u t h e r,
 Piski katkismus, Helsinki 1936; RA. II = Livod Randalist äj-
 garantoz 1934. äjgaston, kien at 365 pävvo, Riga; UT = Us
 Testament, Helsinki 1937; VL = G. L o o r i t s, Volklieder
 der Livven. - Opetatud Eesti Seltsi Toimetused, XIVIII,
 Tartu 1936.

ä = eesti keel; eL = lõunaeesti murre; li = liivi keele
 ira murrak; li = liivi keele Kolka murrak; kr = liivi keele
 Kostrogi murrak; kril = karjala keele lüüdi murre; lySal =
 liivi keele Salatsi murre; mq = liivi keele Mustanumme mur-
 rak; pr = liivi keele Piza murrak; sm = soome keel; sr = lii-
 vi keele Sirkögi murrak; va = liivi keele Vaide murrak; vdj =
 vadja keel.

ЛИВСКИЙ ГЛАГОЛЬНЫЙ СУФФИКС $-n + \dot{t}$

Р е з ю м е

В ливском языке встречается всего 7 глагольных суффиксов, продуктивность которых различна. Относительно много таких глаголов, в суффиксе которых встречается \dot{t} -элемент, который может соединяться с согласным или гласным.

Сравнительно много таких глаголов, в которых \dot{t} соединяется с согласным d . По всем данным, с помощью суффикса $-n + \dot{t}$ образовано 39 глаголов, которые выражают обыкновенно переходное, иногда и фреквентативное или рефлексивное действие.

Большая часть соединились суффиксы $d + \dot{t}$ в один сложный суффикс nt . В некоторых глаголах является d частью основы (напр. $si\dot{u}nt\dot{u}tt\dot{n}$ - > $si\dot{n}t\dot{s}$). В некоторых случаях употребляется рядом с суффиксом $-nd$ - образованием транслативы и с суффиксом $-nt$ - образованием каузативы (напр. $al\dot{a}nd\dot{s}$ 'уничтожать' и $al\dot{a}nt\dot{s}$ 'уничтожать другого'; $u\dot{r}g\dot{a}nd\dot{s}$ 'гнить, исплевать' и $u\dot{r}g\dot{a}nt\dot{s}$ 'гнить что-то', $u\dot{r}\dot{a}nd\dot{s}$ 'тонуть' и $u\dot{r}\dot{a}nt\dot{s}$ 'тонить').

Из 39 глаголов 25 входят в активный словарный состав, 14 - в пассивный. В словаре Пегрена-Видеманна 1861 г. 28 nt -глаголов.

Всего 31 основа исконного происхождения. Балтийские основы в глаголах $al\dot{a}nt\dot{s}$ 'зеленеть', $k\dot{a}id\dot{a}nt\dot{s}$ 'обсрдовать', $u\dot{r}g\dot{a}nt\dot{s}$ 'гнить что-то' и $ti\dot{a}nt\dot{s}$ 'опораживать', эстонские основы в глаголах $pi\dot{t}k\dot{a}nt\dot{s}$ 'удлинять' и $u\dot{a}b\dot{a}nt\dot{s}$ 'навинчивать'. Финская основа в глаголе $lu\dot{u}t\dot{a}nt\dot{s}$ 'утешать', а латинская основа в слове $pu\dot{u}k\dot{a}nt\dot{s}$ 'цвести'.

Анализ текстов (52830 слов) показывает, что частотность глаголов следующая: $t\dot{a}nt\dot{s}$ (4), $u\dot{r}\dot{a}nt\dot{s}$ (3), $pu\dot{u}k\dot{a}nt\dot{s}$ (2) и $ak\dot{a}nt\dot{s}$ (1).

DIE LIVISCHEN VERBALSUFFIXE -n+i-

Z u s a m m e n f a s s u n g

In der livischen Sprache gibt es 7 Verbalsuffixe von unterschiedlicher Produktivität. Verhältnismäßig zahlreich sind die Verben, in deren Suffix das Element i vorhanden ist, das sich an einen Konsonanten so wie an einen Vokal anschließen kann.

Eine Gruppe bilden die Verben, in denen sich das Element i an den Konsonanten n anschließt. Nach Durcharbeitung der Materialien konnten im Livischen 39 solche Verben festgestellt werden, die meistens Kausative sind, einige auch zu Frequentiven und Reflexiven gehören. In den meisten Fällen haben sich die Suffixe n und i zum Suffix *ni zusammengeschlossen. In einigen Wörtern rührt der Konsonant vom Stamm her (z. B. *sin-šūtš- > sintš). In mehreren Fällen haben sich gleichzeitig neben dem translativen nd-Suffix auch Verben mit dem kausativen ni-Suffix erhalten (z. B. aländš 'erniedrigen' und alantš 'jemanden erniedrigen', mārgandš 'verfaulen' und mārgantš 'faulen lassen', upändš 'ertrinken' und upantš 'ertränken').

Von den betrachteten 39 Verben gehören 25 zum Sprachgebrauch, zum passiven Wortschatz gehören 14 Wörter. In dem 1861. erschienenen livischen Wörterbuch von Sjögren und Wiedemann sind 28 Verben angeführt worden.

Bei der Ableitung sind in 31 Fällen die Wörter vom gemunden Stamm abgeleitet worden, in 8 Fällen von Lehnwörtern. Baltische Stämme finden sich in Verben alintš 'grünen', kāidantš 'die Fäden durch den Weberkamm ziehen', mārgantš 'faulen lassen' und tiantš 'entleeren', estnische Stämme haben die Verben plikantš 'verlängern' und vahantš 'sich entschuldigen', einen finnischen Stamm gibt es im Worte lūotantš 'trösten' und lettischen Stamm in puškantš 'blühen'.

In der 52830 Wörter enthaltenden Textsammlung gibt es 4 Verben, die nach Gebrauchshäufigkeit angeführt werden: tantš (4) 'bedeuten', upantš (3) 'ertränken', puškantš (2) 'blühen' und akantš (1) 'umarmen'.